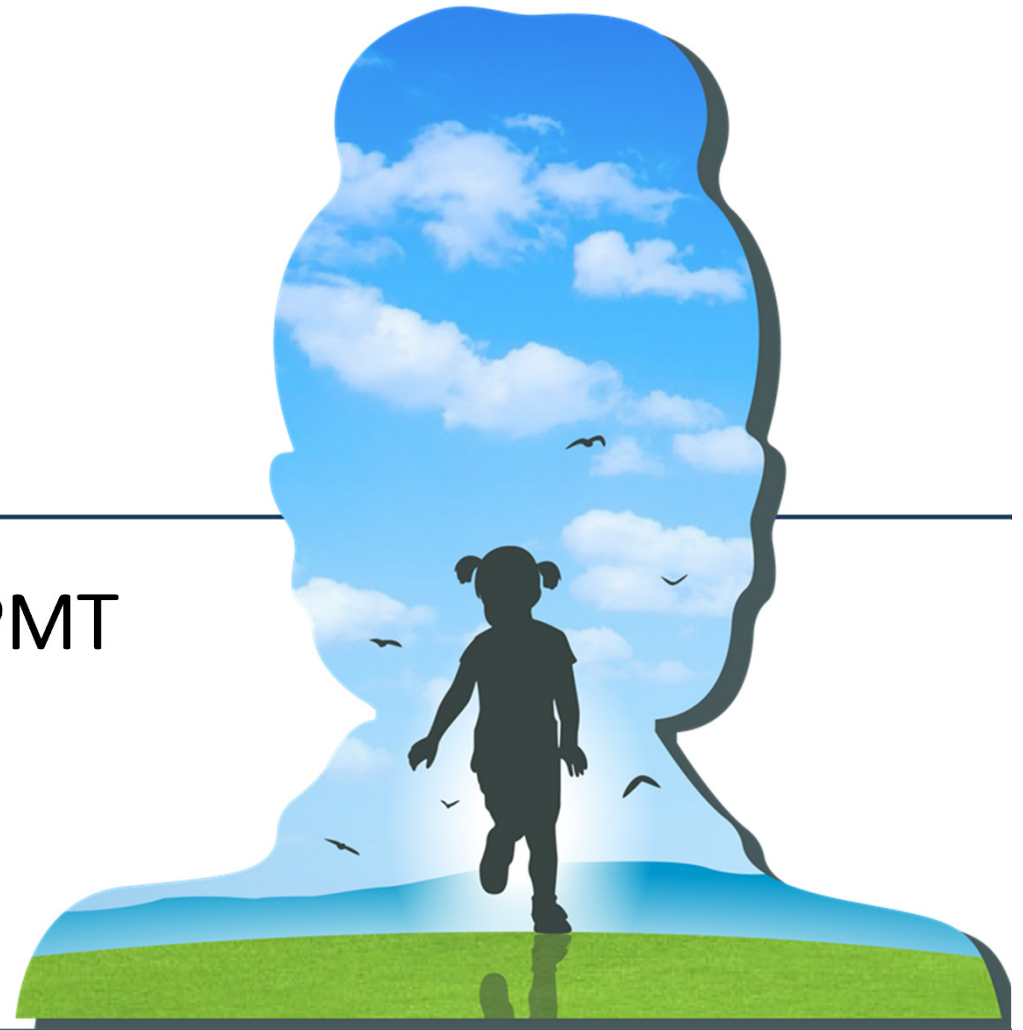

Ouderen met karakter, in de benen!

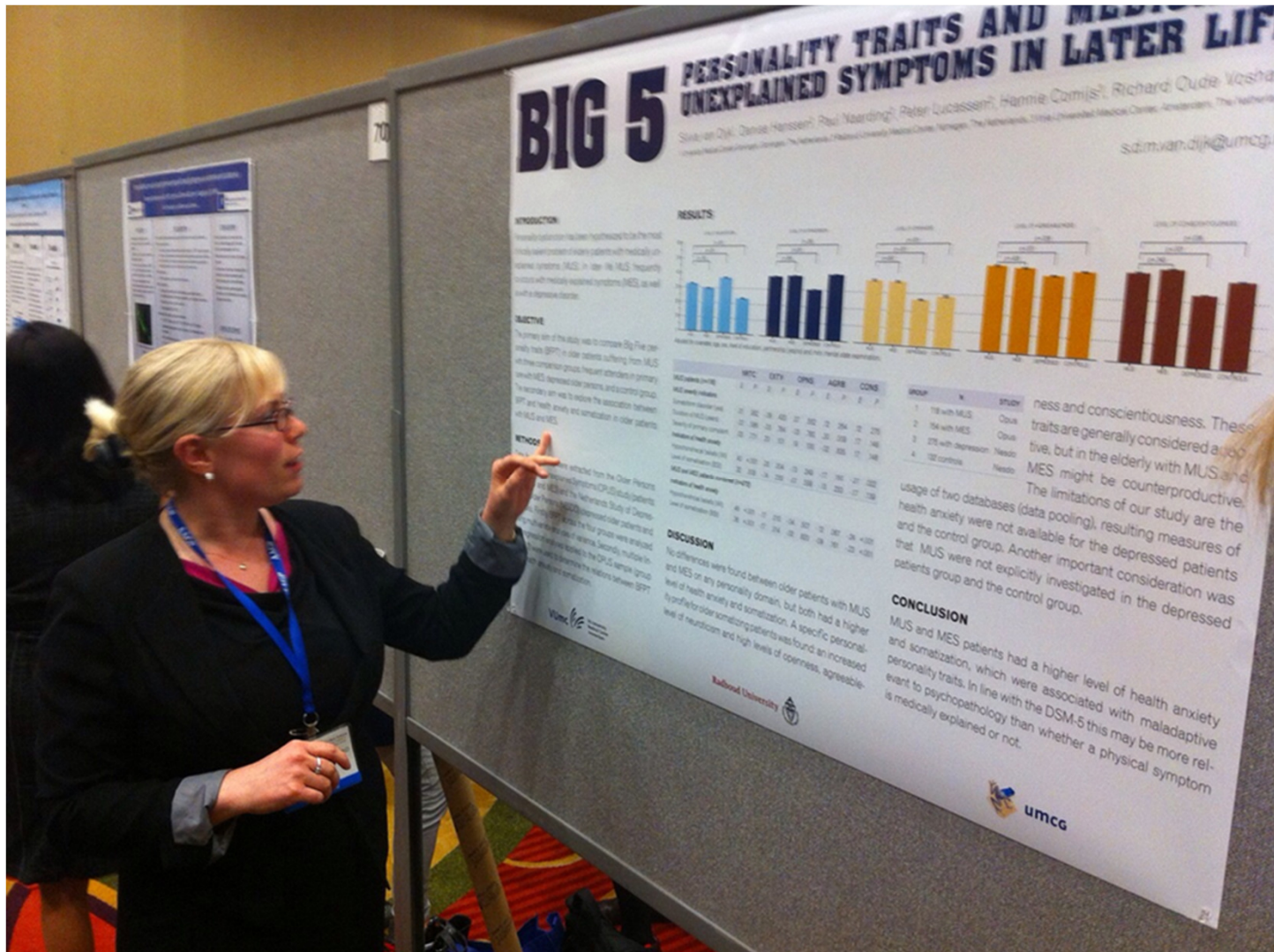
Schemagroepstherapie + PMT
Voor ouders
Renske Bouman
Silvia van Dijk

Renske Bouman

Silvia van Dijk

Persoonlijkheid of karakter?

Persoonlijkheid

Persoonlijkheidsstoornis

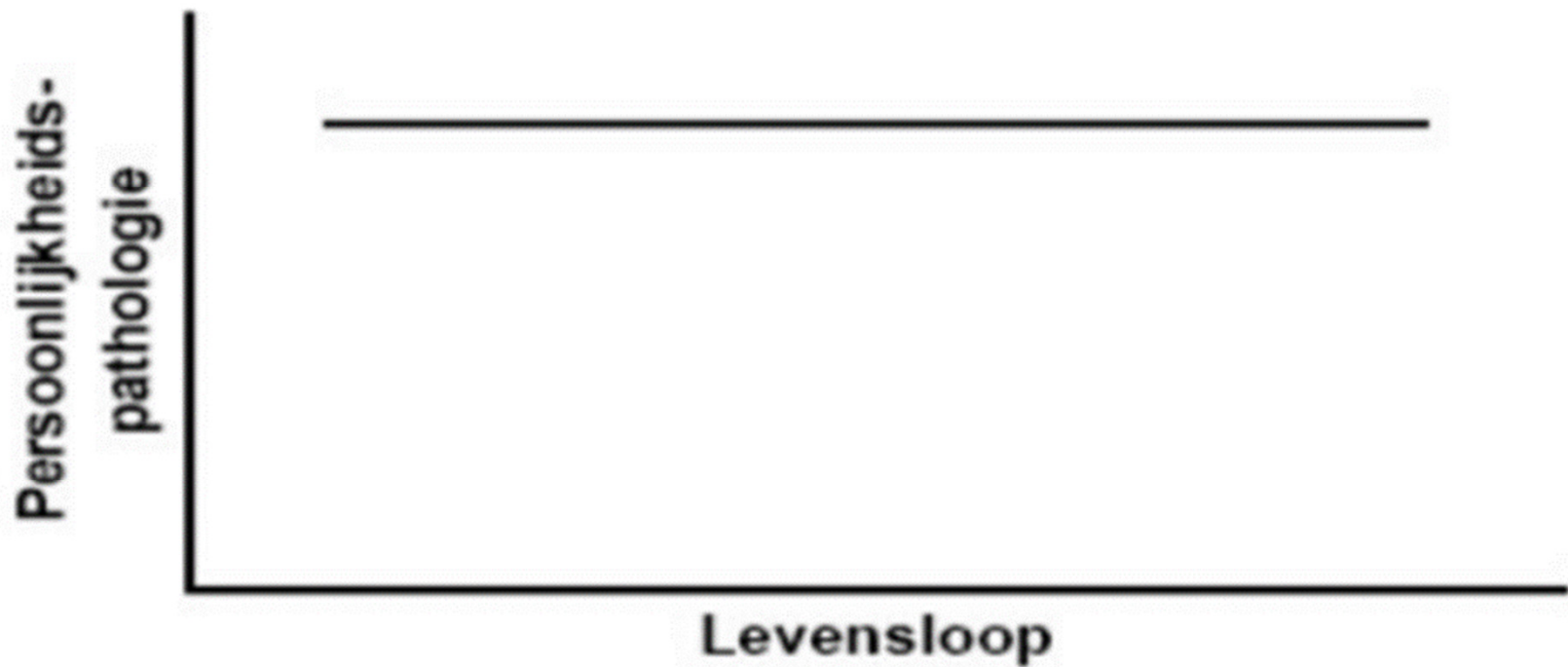
Adaptief

Disadaptief

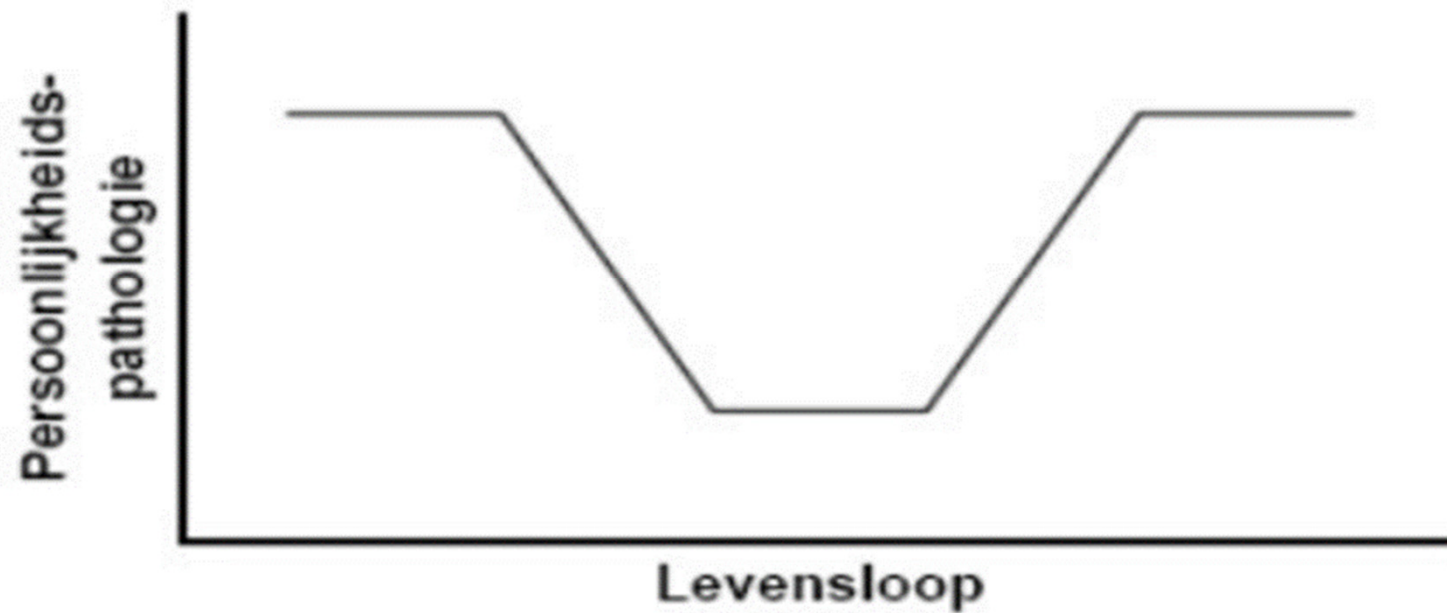
- Autonom en competent functioneren
- Effectief en efficiënt reageren op de omgeving
- Een subjectief gevoel van tevredenheid
- De mogelijkheid tot (zelf) verwerkelijking

- Starre patronen te weinig adaptatie
- Vicieuze cirkels van gedrag
- Gedrag waardoor tegendeel van oorspronkelijk doel bereikt wordt
- Verminderde draagkracht waardoor spanning en labiliteit

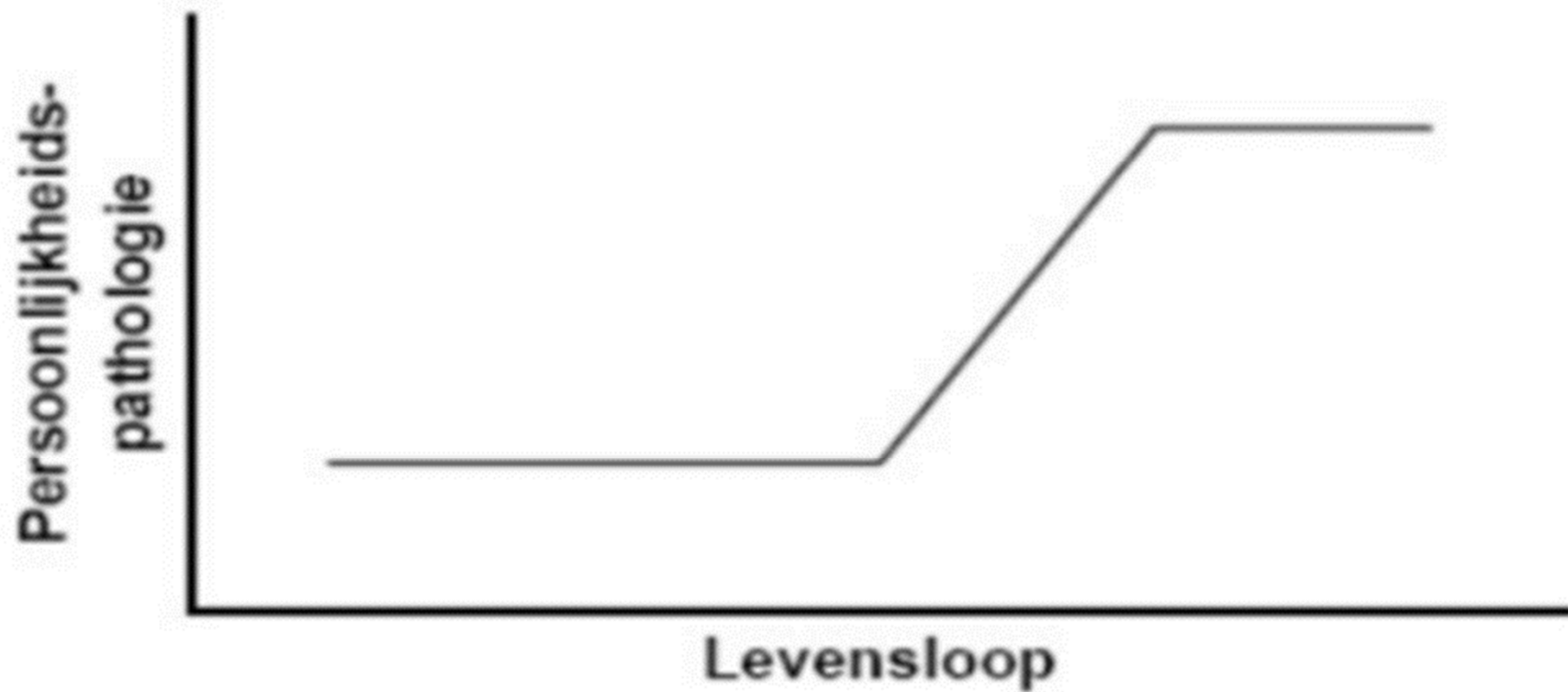
Persoonlijkheid op latere leeftijd

Persoonlijkheid op latere leeftijd

Persoonlijkheid op latere leeftijd

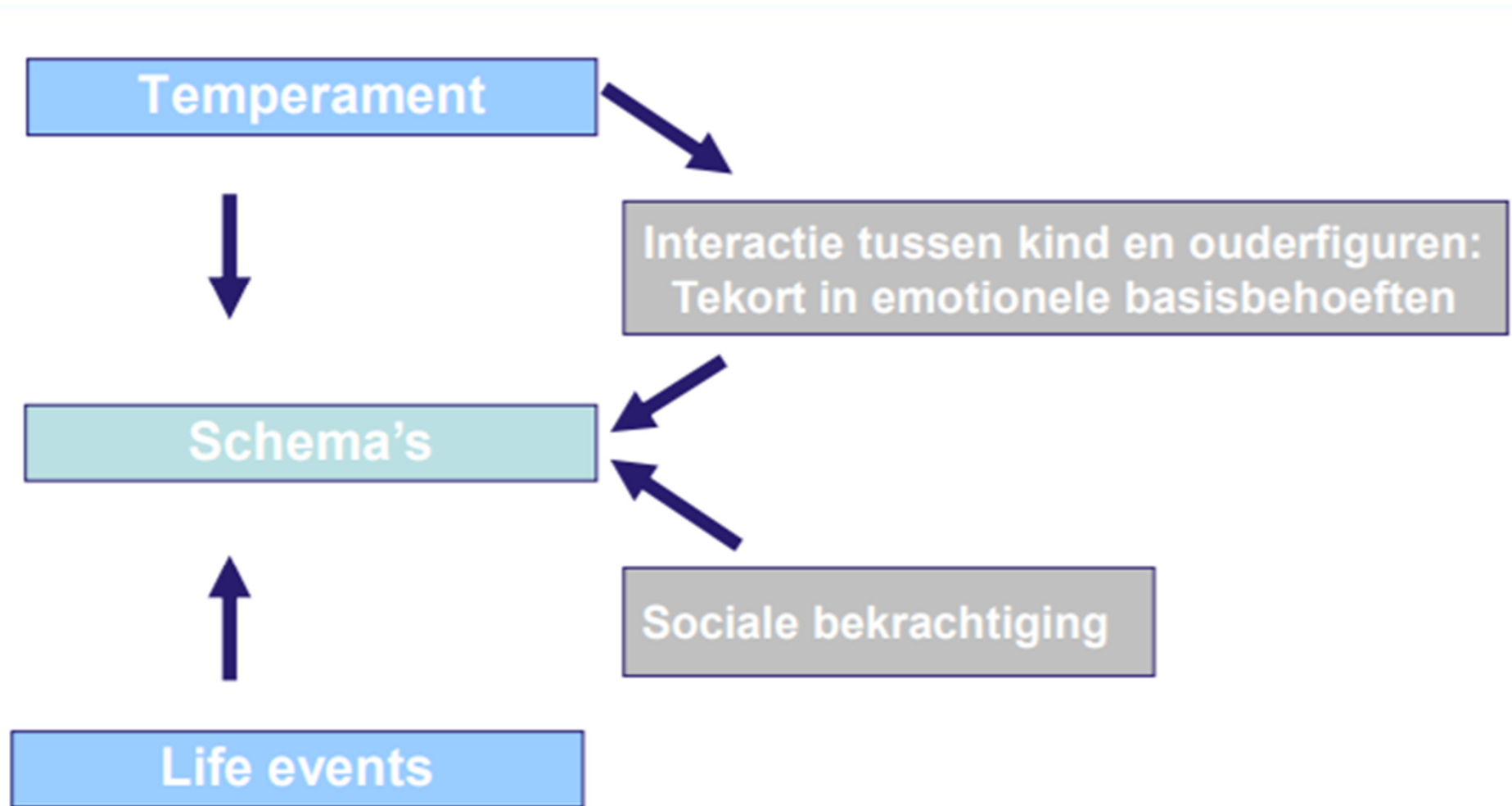
Schematherapie

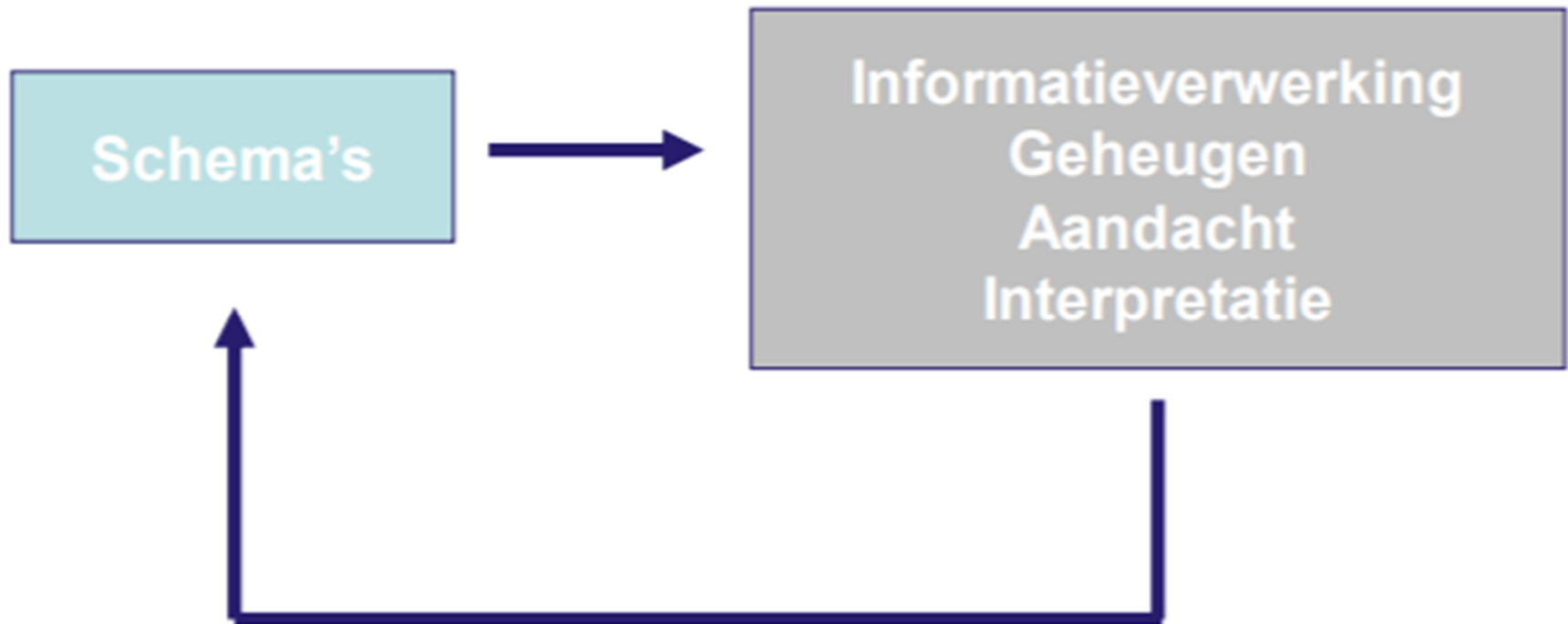
Schema

- Een breed, in alle levensgebieden doordringend patroon
- Bestaat uit herinneringen, emoties, cognities en lichaamssensaties
- Heeft betrekking op de persoon zelf en zijn relaties tot anderen
- Is ontwikkeld in de jeugd
- Heeft zich verder ontwikkeld door het latere leven heen
- Is nu disfunctioneel

Ontstaan van schema's

Ontstaan van schema's

Emotionele basisbehoeften en schema's

Veiligheid

1. Verlating/instabiliteit (**de boel valt uit elkaar**)
2. Wantrouwen/misbruik (**ze nemen me te pakken**)

Verbondenheid

3. Emotioneel tekort (**ik word nooit echt gezien**)
4. Minderwaardigheid/schaamte (**ik schiet tekort in wie ik ben**)
5. Sociaal isolement/vervreemding (**ik ben anders**)

Autonomie; competentie en identiteitsgevoel

6. Afhankelijkheid/incompetentie (**ik kan het niet alleen**)
7. Kwetsbaarheid voor ziekte en gevaar (**mij overkomt iets**)
8. Verstrengeling/onderontwikkeld zelf (**zonder jou geen bestaan**)
9. Mislukking (**ik kan het niet**)

Emotionele basisbehoeften en schema's

Realistische grenzen

- 10. Op je rechten staan (**geef me wat ik wil**)
- 11. Onvoldoende zelfcontrole/zelfdiscipline (**nu eerst ik**)

Zelfexpressie; de vrijheid om uitdrukking te geven aan behoeften en emoties

- 12. Onderwerping (**ik moet naar je luisteren**)
- 13. Zelfopoffering (**ik doe mijn best voor jou**)

Spontaniteit en spel

- 14. Emotionele geremdheid (**voelen, waar is dat goed voor?**)
- 15. Extreem hoge eisen (**ik doe het perfect, het moet beter**)

Modi

- Schema's zijn **Traits** Modi zijn **States**.
- **Schema's** vormen de vaak meer onbewuste kijk op zichzelf, anderen en de wereld, modi wisselen per situatie en beïnvloeden gedachten, gevoel en gedrag.
- **Modus** (overheersende) gevoelstoestand in het hier en nu daaronder verwijzend naar schema's.

(Young, Klosko & Weishaar, 2003)

Zelf ervaren
schema's hebben we allemaal

Kind modi

Bescherm modi

Veeleisende ouder modus

Gezonde volwassene modus

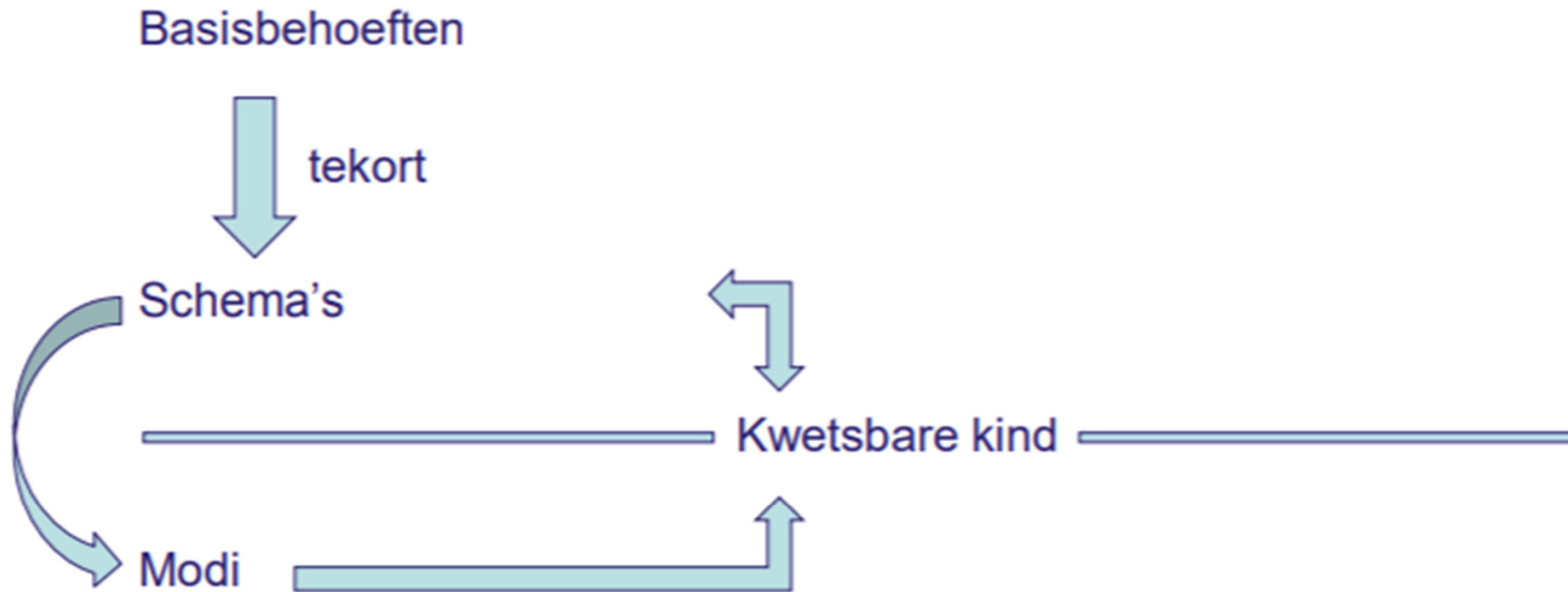

Blijde kind modus

Relatie tussen schema's en modi

Below you will find a list of statements. Please indicate how often each statement applies to you

Schema's worden 'geactiveerd' (je blauwe plek wordt geraakt). Dit is niet gelijk zichtbaar (ook vaak 'niet bewust'), maar leidt tot een gemoedstoestand, een modus.

Schematherapie werkt dmv

- Cognitieve technieken
- Experiëntiële technieken (meerstoelen, imaginatie en rescripting)
- Rollenspellen

Op basis van:

- CGT
- Psycho-analyse
- Hechttingsrelaties (limited reparenting)
- Object relaties

Waarom in een groep?

- Groep kan zorgen voor essentiële genezende ervaring van 'erbij horen'
- Impliciete jeugdherinneringen worden opgeroepen door het deel uitmaken van een groep'
- Verschillende schema's en modi worden geactiveerd en getriggerd
- Er is veel ruimte om ervaring op te doen met 'erbij horen', plezier maken, lachen, gek doen
- Lotgenoten zorgen voor een veilige, prettige basis om aan de 'spannende' oudermodus te werken
- Er is ruimte voor intense emotionele ervaringen (imaginatie, rescripting)
- Leren 'via de band'

Waarom PMT

International Psychogeriatrics: page 1 of 9 © International Psychogeriatric Association 2014
doi:[10.1017/S1041610214001264](https://doi.org/10.1017/S1041610214001264)

Effects of schema group therapy in older outpatients: a proof of concept study

A. C. Videler,^{1,2,4} G. Rossi,² M. Schoevaars,³ C. van der Feltz^{4,5,6}
and S. P. J. van Alphen^{2,7}

¹*Breburg Hospital, Department of Old Age Psychiatry, Tilburg, the Netherlands*

²*Department of Clinical & Life Span Psychology, Vrije Universiteit Brussel (VUB), Brussels, Belgium*

³*Psychology Practice Schoevaars, Capelle aan den IJssel, the Netherlands*

⁴*Tilburg University, Tranzo Department, Tilburg, the Netherlands*

⁵*Clinical Centre for Body, Mind and Health, GGz Breburg, Tilburg, the Netherlands*

⁶*Trimbos Institute, Board, Utrecht, the Netherlands*

⁷*Mondriaan Hospital, Department of Old Age Psychiatry, Heerlen-Maastricht, the Netherlands*

ABSTRACT

Background: Short-term group schema cognitive behavior therapy (SCBT-g) showed improvements in overall symptomatology, early maladaptive schemas (EMS) and schema modes, both in adults and adolescents with personality disorder (PD) features and long-standing mood disorders. However, no research has yet been carried out on the effect in older adults. Therefore, in a proof of concept study, we explored the effect of SCBT-g in older outpatients with PD features and longstanding mood disorders.

Door Judith
Blokland-Vos,
Greta Günther en
Connie van Mook

Je vak in schema's

Deel 1: Vaktherapie binnen een kader van schematherapie

Schematherapie is erg in opkomst, maar hoe werk je er concreet mee als vaktherapeut? Wordt de kern van de vaktherapie niet te veel uitgekleeft als ze zich in schema's moet wurmen? Wat gebeurt er dan met het creatief proces? In deel 1 van dit artikel¹ wordt er vanuit de drie disciplines dramatherapie, psychomotorische therapie en beeldende therapie tien jaar ervaring met schematherapie beschreven.

Inleiding

Het twaalfmaands programma van Psychotherapeutisch Centrum De Viersprong te Halsteren, verder genoemd

Theoretische achtergrond van schematherapie

Schema's

Het oorspronkelijke begrip 'schema' heeft binnen de cogni-

Schematherapie en vaktherapie

Van der Meijden E, en van der Meijden, H. (2015). Psychomotorische therapie en de gezonde volwassene, In: *Schematherapie en de gezonde volwassene*. AM. Claassen, A.M. en Pol, S (redactie). Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

Opdoen van ervaringen

Blijde kind modus

Experimenteren ligt voor de hand

gezonde volwassene modus

Ervaringsgericht is uit het hoofd

Pure automatische reacties laten het
disfunctionele gedrag goed zien

Body psychotherapy for the treatment of severe mental disorders – an overview

Frank Röhrich^{a,b*}

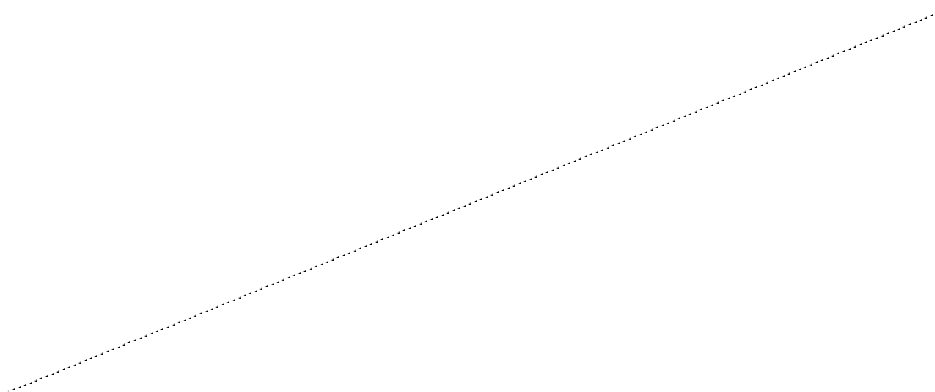
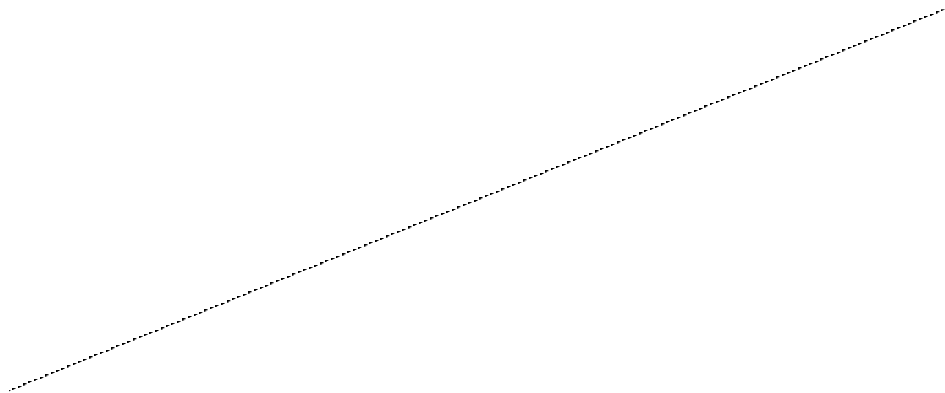
^a*Centre for Psychoanalytical Studies, University of Essex, Essex, UK;* ^b*Newham Centre for Mental Health, East London NHS Foundation Trust, Glen Road, London E13 8SP, UK*

(Received 30 April 2014; accepted 16 July 2014)

The evidence base for the effectiveness of body psychotherapy (BPT) in the treatment of severe mental disorders has improved much over the last decade; both methodologically robust randomised controlled trials and also qualitative studies demonstrated how BPT can contribute substantially to the treatment portfolio and help address chronic conditions and disorder-specific psychopathology. This paper summarises how BPT is utilised for the treating a range of severe mental disorders including mania and schizophreniform psychosis, personality disorder and severe anxiety as well as depressive disorders. The intervention strategies are related to specific body-oriented phenomena i.e.

Attitudes en domeinen

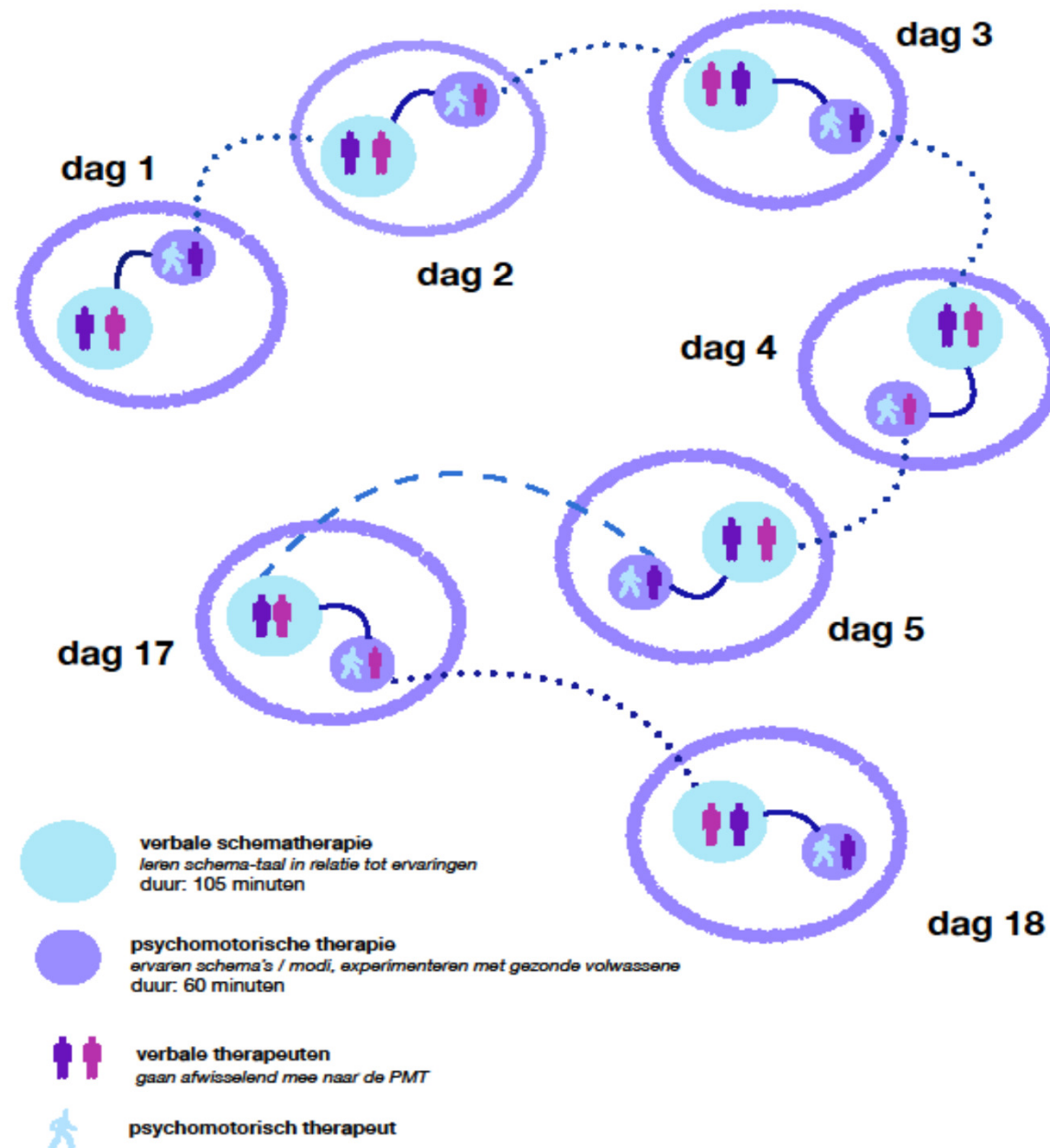
Veiligheid en verbinding	Autonomie; competentie en identiteits gevoel	Realistische grenzen	Zelfexpressie; de vrijheid om uitdrukking te geven aan behoeften en emoties	Spontaniteit en spel
betrouwbaar stabiel voorspelbaar	stimuleren, steunen, gently pushing	grenzen stellend, empathisch confronteren	stimuleren van de eigenheid	uitnodigen, welkom heten, complimenten
KOM MAAR!	DOE MAAR!	WACHT, KIJK!	EN JIJ?	GOED ZO!

Schemagroepstherapie + PMT voor ouders

Groeps-schematherapie voor ouderen met persoonlijkheidsproblematiek

RCT

Lentis

Dimence

in beeld brengen van ervaringen

Bron: de Volkskrant 5 oktober 2019

Kwalitatief onderzoek

- Individuele interviews met deelnemers (ca. 25)
 - Man/vrouw
 - Leeftijd
 - Behandellocatie
 - Persoonlijkheid cluster B/C
 - Drop out
- Ervaringen behandelaar (3 focusgroepen)

Verwerken middels QUAGOL

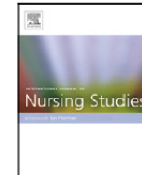
International Journal of Nursing Studies 49 (2012) 360–371

Contents lists available at SciVerse ScienceDirect

International Journal of Nursing Studies

journal homepage: www.elsevier.com/ijns

QUAGOL: A guide for qualitative data analysis

Bernadette Dierckx de Casterlé^{a,*}, Chris Gastmans^b, Els Bryon^c, Yvonne Denier^b

^a Centre of Health Services and Nursing Research, Faculty of Medicine, Catholic University of Leuven, Kapucijnenvoer 35 blok d - bus 7001, 3000 Leuven, Belgium

^b Centre for Biomedical Ethics and Law, Faculty of Medicine, Catholic University of Leuven, Kapucijnenvoer 35 blok d - bus 7001, 3000 Leuven, Belgium

^c Centre for Biomedical Ethics and Law & Centre for Health Services and Nursing Research, Faculty of Medicine, Catholic University of Leuven, Kapucijnenvoer 35 blok d - bus 7001, 3000 Leuven, Belgium

ARTICLE INFO

Article history:

Received 27 June 2011

Received in revised form 14 September 2011

Accepted 16 September 2011

Keywords:

Qualitative research

Analysis

Interview data

ABSTRACT

Background: Data analysis is a complex and contested part of the qualitative research process, which has received limited theoretical attention. Researchers are often in need of useful instructions or guidelines on how to analyze the mass of qualitative data, but face the lack of clear guidance for using particular analytic methods.

Objectives: The aim of this paper is to propose and discuss the Qualitative Analysis Guide of Leuven (QUAGOL), a guide that was developed in order to be able to truly capture the rich insights of qualitative interview data.

Method: The article describes six major problems researchers are often struggling with during the process of qualitative data analysis. Consequently, the QUAGOL is proposed as a guide to facilitate the process of analysis. Challenges emerged and lessons learned from own extensive experiences with qualitative data analysis within the Grounded Theory Approach, as well as from those of other researchers (as described in the literature), were discussed and recommendations were presented. Strengths and pitfalls of the proposed method were discussed in detail.

Results: The Qualitative Analysis Guide of Leuven (QUAGOL) offers a comprehensive method to guide the process of qualitative data analysis. The process consists of five main steps:

Take home

Behandelen via de band

Schematherapie kan lading van oude blauwdrukken verminderen

Nooit te oud om in de benen te komen!

S.d.m.van.dijk@umcg.nl
R.bouman@umcg.nl

